

Modelový příklad určení výše škody – mobilní stroj – sklízecí mlátička (speciální motorové vozidlo)

CLAAS LEXION 570

1 Nález

Vzhledem k tomu, že předmětný stroj byl v čase vypracování ZP pojištěným prodán do zahraničí a nebyl u pojištěného k dispozici k provedení místního šetření a dále z objednatelem formulovaného úkolu přímo nevyplývá požadavek na provedení místního šetření znalcem, nebylo znalcem provedeno místní šetření ve věci škodní události, nebyla provedena identifikace poškozeného stroje a prověřena vlastnická práva k němu, nebyla provedena fyzicky jeho technická prohlídka a nebyl zjišťován jeho aktuální technický stav po požáru a rozsah poškození. Vzhledem k tomu, technická hodnota stroje ke dni vzniku pojistné události byla určena jako průměrná vzhledem ke stáří a opotřebenosti stroje v běžných provozních podmínkách ve smyslu platných předpisů – viz kap. 2 Znaleckého posudku (ZP).

Znalec vycházel v dalším z podkladů poskytnutých objednatelem (viz body 2. až 4., kap. 04-A ZP), z podkladů viz body 5. až 8., kap. 04-B ZP). Z těchto dokumentů vyplývá:

Vlastníkem stroje je pojištěný: XX

1.1 Identifikace zvláštního motorového vozidla (dle podkladové dokumentace)

<i>Značka a typ vozidla:</i>	CLAAS LEXION 570, typ 585
<i>Druh vozidla:</i>	pracovní stroj samojízdný – sklízecí mlátička
<i>Varianta, verze</i>	pozn: bez sklízecího adaptéru a jeho přepravního podvozku
<i>Rok výroby:</i>	XXXX
<i>Technický průkaz:</i>	
<i>Osvědčení o TP platné do:</i>	dle TP
<i>VIN:</i>	
<i>Výrobce:</i>	CLAAS KGAA MBH HARSEWINKEL, SRN
<i>Barva vozidla:</i>	zelená základní
<i>Motor:</i>	CATERPILLAR, USA, typ C13, vznětový, 12503 ccm, 290 kW / 1900 min ⁻¹
<i>Výrobní číslo motoru:</i>	nezjištěno
<i>Výrobní číslo karoserie:</i>	XX
<i>Schwálené změny proti původnímu typu dle TP:</i>	-
<i>RZ / datum přidělení:</i>	XX/YY
<i>Držitel vozidla:</i>	XX
<i>Počet předchozích držitelů:</i>	nezjištěno (předpoklad 1), dovoz SRN
<i>Stav počítáče ujetých kilometrů:</i>	-
<i>Údaje na vozidle s údaji v dokumentaci:</i>	nelze prověřit
<i>Datum prvního uvedení vozidla do provozu:</i>	XX
<i>Provozní hmotnost:</i>	16560 kg stroje / 18000 kg stroje se sklízecím adaptérem
<i>Pneumatiky:</i>	DW21A x 32, 680/85 R 32 173 A8 DW15L x 24, 500/70 R 24 164 A8

1.2 Údaje o opravách a poškození stroje

Dle telefonického sdělení vlastníka: Nebyla provedena žádná oprava mající vliv na změnu technické hodnoty předmětného stroje.

Dle záznamu v TP : Bez záznamu.

Dle dokladů vlastníka: Nepředloženy doklady o opravách.

Dle telefonického sdělení vlastníka: V čase leden 200X až červenec 20XX byl stroj provozován v SRN jako stroj předváděcí. Do ČR prodán prostřednictvím fy XX + ADRESA. Od července 20XX do doby vzniku požáru stroj používán pojištěným v ČR. Před požárem byla sklízecí mlátička provozuschopná a provozovaná, plně funkční. Stroj před požárem nebyl havarovaný ani jiným způsobem vážněji poškozený. Technický stav stroje odpovídal běžnému způsobu užívání při běžné technické péči.

Šetřením HZS Identifikace bylo stanoveno jako příčina vzniku požáru technická závada na sklízecí mlátičce tření a přehřátí v důsledku zadření kuličkového ložiska napínací kladky plochého řemene pohonu vodního čerpadla a alternátoru na pravé straně motoru (viz. bod 2, kap. 0.4 ZP a příloha č.1 ZP).

1.3 Výbava vozidla

Vzhledem k tomu, že se jednalo o sklízecí mlátičku v předváděcím provedení lze předpokládat, že výbava stroje byla maximální ke standardnímu provedení. Další mimořádná výbava však nebyla doložena ani nevyplývá ze záznamu v TP.

1.4 Pneumatiky

Dle sdělení vlastníka na stroji byly původní pneumatiky opotřebené asi z 1/2. Tedy jejich technická hodnota činila 50 %.

Výchozí cena pneumatik prvomontáže CNPP (Kč)

Výchozí cena pneumatik na zvláštním vozidle CNPV (Kč)

Celková časová cena pneumatik na zvláštním vozidle CČPV (Kč)

Protože nebylo zjištěno, jaké pneumatiky byly na zvláštním vozidle namontovány, v dalším určíme cenu nových pneumatik prvomontáže a zároveň pneumatik na vozidle jako cenu běžně výrobcem montovaných na sklízecí mlátičky CLAAS v rozměru uvedeném v technickém průkazu předmětného zvláštního motorového vozidla, tedy pneumatiky výrobce CONTINENTAL.

CNPP = CNPV

2 kusy pneumatiky rozměru 680/85 R 32, tedy 2 . 54.000,- = 108.000,- Kč

2 kusy pneumatiky rozměru 500/70 R 24, tedy 2 . 19.500,- = 39.000,- Kč

Tedy CČPV = CNPV . 0,5 = 147 000 . 0,5 = 73.500,- Kč

2 Posudek

2.1 Určení technické hodnoty (THS) posuzované sklízecí mlátičky

Vzhledem k tomu, že při požáru byla poškozena pouze sklízecí mlátička bez sklízecího adaptéru a jeho přepravního podvozku a vzhledem k tomu, že následně cena výchozí stroje (VCS) je též stanovena pro sklízecí mlátičku bez sklízecího adaptéru je následně při stanovení THS určeno členění sklízecí mlátičky na konstrukční a funkční skupiny stroje bez sklízecího adaptéru a jeho přepravního podvozku.

Obecně:

Na normovanou technickou životnost sklízecí mlátičky mají zejména vliv výrobní aspekty:

- Koncepce konstrukce sklízecí mlátičky
- Konstrukční řešení jednotlivých konstrukčních dílů (prvků) a konstrukčních celků (uzlů) sklízecí mlátičky
- Použité konstrukční materiály na jednotlivé konstrukční díly sklízecí mlátičky
- Požadavky na provozování stroje a technickou péči o stroj stanovenou výrobcem v technických a provozních podmínkách sklízecí mlátičky
- Technický pokrok ve vývoji sklízecích mlátiček a s tím spojená „morální amortizace stroje“

Na skutečnou technickou životnost sklízecích mlátiček mají zejména vliv provozní aspekty:

- Typ hospodářské oblasti, kde je stroj exploatován
- Půdní podmínky pozemků, na nichž je prováděna sklizeň (půdy písčité x jílovité, suché x mokré), kamenitost pozemků
- Průměrná výměra pozemků, na nichž je prováděna sklizeň
- Druhá skladba a stav převážně sklizených plodin, výška strniště, hektarový výnos či vlhkost sklizené plodiny
- Úroveň péče o sklízecí mlátičky (včasnost a kvalita prováděných oprav, používání originálních náhradních dílů, pravidelnost a úplnost provádění technické údržby podle technických podmínek stanovených výrobcem, posezónní uložení sklízecí mlátičky spojené s konzervací stroje
- Dodržování výrobcem předepsaných pracovních podmínek a postupů exploatace sklízecí mlátičky
- Kvalifikovanost pracovníka obsluhy sklízecí mlátičky, nasazení ve směnném provozu, střídání pracovníka obsluhy
- Skutečné opotřebení sklízecí mlátičky jako celku a s tím spojená „fyzická amortizace stroje“

Pracovní části žacího, sběracího, mláticího, separačního a čistícího ústrojí stroje jsou běžným opotřebením znehodnoceny v kratším časovém intervalu, než je doba životnosti celé sklízecí mlátičky. Jejich celková oprava nebo výměna je potřebná i několikrát během životnosti celého stroje v závislosti na konkrétních provozních podmínkách.

Doba technické životnosti pro předmětnou sklízecí mlátičku je empiricky odvozena z dlouhodobých znaleckých šetření reálné doby technického života sklízecích mlátiček prováděné u opravárenských a prodejních subjektů těchto použitých sklízecích mlátiček, zjištěné z hodnoty počtu sklizených hektarů sklízecí mlátičkou za dobu technického života a následně agregované do průměrné hodnoty doby technického života sklízecí mlátičky v letech provozu.

U konstrukčního provedení tohoto typu sklízecí mlátičky CLAAS LEXION 570 činí z celku stroje hodnotově podíl konstrukčních a funkčních skupin (bez sklízecího adaptéru a jeho přepravního podvozku):

- pracovní ústrojí (PRÚ) – dopravní ústrojí sklizeného materiálu a jeho podílů, mláticí ústrojí, separační ústrojí, čistící ústrojí) 48 %,

- ostatní ústrojí (OÚ) - rám stroje včetně kabiny a příslušenství, pohonné ústrojí a pojezdové ústrojí) 52 %.

Z toho vyplývá, že v běžných podmínkách exploatace sklízecích mlátiček je jejich doba technické životnosti cca 8 let vztaženo k rozhodujícím konstrukčním a funkčním skupinám pro práci stroje. Pro další skupiny (OÚ) je užito metodického postupu k určení technické hodnoty ve smyslu Znaleckého standardu č. 1/2005 Oceňování motorových vozidel, příloha 1.6

ZA – základní amortizace (%), $ZA(PRÚ) = 90 \%$, $ZA(OÚ) = 55 \%$

ZAD – základní amortizace za dobu provozu (%), Pro sklízecí mlátičku $ZA = ZAD$

THSN – výchozí technická hodnota skupiny (%), $THSN(PRÚ) = 100 \%$, $THSN(OÚ) = 100 \%$

THS – zbytek technického života skupiny ke dni ocenění (%),

$THS(PRÚ) = THSN(PRÚ) - ZA(PRÚ) = 100 - 90 = 10 \%$

$THS(OÚ) = THSN(OÚ) - ZA(OÚ) = 100 - 55 = 45 \%$

PDS – poměrný díl skupiny z vozidla bez pneu jako celku (%), $PDS(PRÚ) = 56 \%$, $PDS(OÚ) = 44 \%$

PTHS - poměrná technická hodnota skupiny (%)

$PTHS(PRÚ) = (THS(PRÚ) \cdot PDS(PRÚ)) : 100 = (10 \cdot 56) : 100 = 5,6 \%$

$PTHS(OÚ) = (THS(OÚ) \cdot PDS(OÚ)) : 100 = (45 \cdot 44) : 100 = 19,8 \%$

THVR – redukovaná technická hodnota vozidla (%)

$THVR = PTHS(PRÚ) + PTHS(OÚ) = 5,6 + 19,8 = 25,4 \%$

THS = THVR = 25,4 %

2.2 Stanovení výchozí ceny stroje (VCS) a ceny nové stroje (CN)

Výchozí cena stroje (VCS) je v podstatě cenou reprodukční, tj. cenou, kterou je nutno vynaložit k pořízení stejného nebo srovnatelného stroje a zařízení v době oceňování (Zákon č. 563/1991 Sb.). Výchozí cenou pro stanovení časové ceny je rozhodující:

a) je-li oceňovaný stroj **dostupný na trhu**, pak je VCS **pořizovací cena nového stroje stejného typu**, zjištěná u výrobce, prodejce nebo dovozce.

b) pokud se oceňovaný stroj již **nevyrábí, nedováží a není dostupný na trhu**, pak se stanoví VCS:

ba) **cenovým porovnáním**

bb) **přepočtem pořizovací ceny (PCS)**, která se přepočítává **indexem růstu cen** v příslušném oboru dle Českého statistického úřadu a to od doby pořízení do data ocenění.

V současné době již sklízecí mlátička CLAAS LEXION 570 není jako nová dostupná na trhu v České republice ani v zahraničí, proto je možné určit VCS podle bodu ba) této kapitoly cenovým porovnáním. V současnosti předmětné sklízecí mlátičce výkonnostně přibližně odpovídá typ CLAAS LEXION 740, jehož katalogová cena pro rok 20XX a podle konkrétního provedení a výbavy je v rozmezí 230.000,- až 240.000,- EUR, což v devizovém kurzu České národní banky ke dne vzniku pojistné události XX.XX.XXXX 26,16 Kč za 1,- EUR činí 6.016.800,- až 6.278.400,- Kč bez DPH, avšak úrovní konstrukčního provedení a technického vybavení vlivem morální amortizace posuzovaného stroje již tyto dva typy sklízecích mlátiček již porovnatelné nejsou.

Ve smyslu bodu bb) této kapitoly lze stanovit cenu výchozí (VCS) přepočtem z pořizovací ceny (PCS), která v roce pořízení nového stroje (XXXX) činila 190.000,- až 200.000,- EUR. Potom přepočtem roční průměrné hodnoty devizového kurzu České národní banky pro rok 2007 27,762,- Kč za 1,- EUR činí tato cena 5.274.780,- Kč až 5.552.400,- Kč.

Vzhledem k výše uvedenému (viz kap. 1.3 ZP) určuji jako pořizovací cenu nové sklízecí mlátičky PCS = 5.552.400,- Kč bez DPH pro zjištění ceny výchozí VCS.

Dle databáze ČSÚ je Index růstu cen (IRC) podle klasifikace CZ-CPA 2008 pro skupinu výrobků 5 CK 283 Zemědělské a lesnické stroje za období let XXXX až XXXX zjištěn jako součin jednotlivých ročních indexů růstu cen v celkové hodnotě IRC = 1,1437.

Tedy $VCS = PCS \cdot IRC = 5.552.400 \cdot 1,1437 = 6.350.280,-$ Kč bez DPH

Pro další stanovení ceny časové výpočtem tedy bude použita cena výchozí zaokrouhleně

VCS = 6.350.000,- Kč bez DPH (bez sklízecího adaptéru a jeho přepravního podvozku)

Takto určená cena výchozí je zároveň novou cenou (CN) stroje ke dni poškození požárem, tedy **CN = 6.350.000,- Kč bez DPH**

2.3 Určení časové ceny

Podle výše uvedeného v kap. 2.1, 2.2 a 1.3 je časová cena předmětného stroje

$CČS = VCS \cdot THS + CČPV = 6.350.000 \cdot 0,254 + 73.500 = 1.686.400,-$ Kč bez DPH

3 Závěr – rekapitulace, odpověď na položenou otázku

Technická hodnota sklízecí mlátičky (bez sklízecího adaptéru a jeho přepravního podvozku) CLAAS LEXION 570, VIN XXXXXXXXX, roku výroby XXXX ke dni poškození požárem 10.08.2017 činí 25,4 %.

Časová cena sklízecí mlátičky (bez sklízecího adaptéru a jeho přepravního podvozku) CLAAS LEXION 570, VIN XXXXXXXXX, roku výroby XXXX ke dni poškození požárem XX. XX. XXXX činí zaokrouhleně 1.686.400,- Kč bez DPH (slovy: Jedenmilionšestsetosmdesátšesttisícčtyřista,- Kč bez DPH).